

TEXT *Lilly Korpiola
och Anu Uhtio*

STRATEGI

egenmakt på adoptionsvägen

Adoptivfamiljer rf har som mål att fram till 2015 införa kamratstödande verksamhet längs hela adoptionsstigen.

Kunskap, utbildning och kamratstöd som ger färdigheter för föräldraskapet behövs i större utsträckning, både före och efter adoptionen. Behovet av stöd efter adoptionen håller på att öka i alla nordiska länder.

Föreningens strategi påverkas väsentligt av fem faktorer: den nya adoptionslagen som trädde i kraft i början av juli, reformen inom det finländska välfärdssamhället och kommunsektorns servicestruktur, förändringen på det internationella adoptionsfältet, de nya utmaningarna inom inhemsk adoption och öppen adoption samt medlemskårens behov.

Det centrala utvecklingsmålet är att vid sidan av de traditionella stödgrupperna på lokalplanet införa flexibelt kamratstöd som inte är beroende av tid och plats. Adoptivfamiljerna behöver olika kanaler för stöd under olika etapper på adoptionsvägen. Nya möjligheter öppnas genom stödformer via medierna, till exempel diskussionsgrupper på webben och webbforum såsom Perheai-kaa.fi. Den kamratstödande familjeverksamheten, som gett goda erfarenheter, ska nu utvecklas till en adoptionsfadderverksamhet som svarar mot dagens behov.

▶▶▶▶▶▶▶▶ KAMRATSTÖD

VFrivilligarbete och kamratstöd kommer i framtiden att spela en viktig roll som källa till finländarnas välbefinnande. Den kamratstödande verksamheten har ökat i Finland sedan depressionen på 1990-talet. Kamratstödsgrupper bildas ofta i situationer där samhällets befintliga institutioner inte kan ge ett tillräckligt stöd.

Kamratstödet, en viktig stödform för adoptivfamiljer, innebär att man får stöd av människor i en liknande livssituation. Det grundar sig på erfarenhet. Enligt den undersökning som lade grunden för strategiarbetet upplevs kamratstödet som synnerligen viktigt.

Bara en annan adoptivförälder kan förstå hur det är att vänta barn i många år och att fostra ett adoptivbarn.

Kamratstödet ger möjlighet att dela erfarenheter, ge utlopp för känslor och få kunskap och problemlösningsmodeller för vardagen. Verksamheten grundar sig framför allt på jämlikhet, erfarenhetsexpertis och mänskliga relationer. Valfungerande nätverk och förtroende är viktiga i verksamheten.

För vår riksomfattande organisation är det viktigt att stärka de lokala grupperna och stödja verksamheten i hela landet. Inom ramen för detta arbete har vi anställt en koordinator för frivilligverksamheten som har i uppgift att ta fram nya verksamhetsmodeller för kamratstödet.

▶▶▶▶▶▶▶▶ FÖRENINGENS ROLL

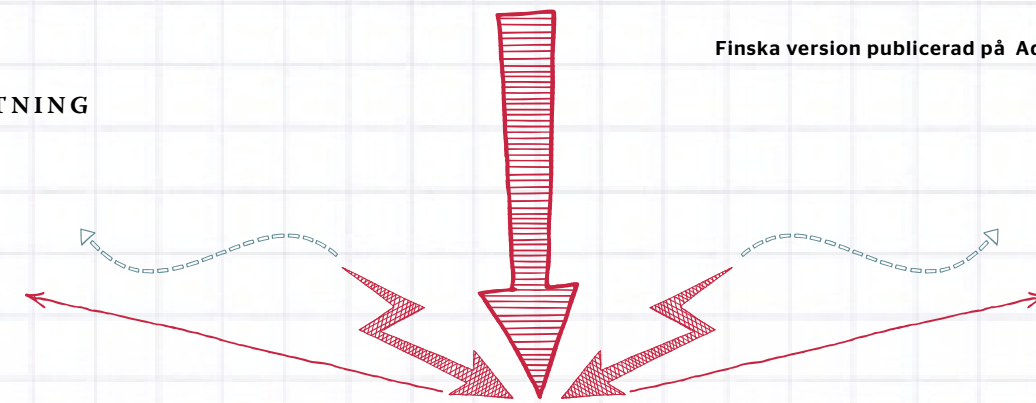
Adoptivfamiljer rf vill vara en partner för sin medlemskår och en aktör på adoptionsfältet som främjar adoptivfamiljernas välbefinnande och egenmakt. I enlighet med den nya adoptionslagen är föreningen representerad på adoptionsnämndens plenumsammanträden. Det är vår uppgift att föra familjernas talan och synliggöra deras behov i utvecklingen av adoptionsfältet. Vi sitter också med i Nordic Adoption Councils (NAC) styrelse och utvecklar den nordiska approachen till adoption.

Eftersom smågrupper såsom adoptivfamiljerna har allt mindre offentliga medel att tillgå som resurser kommer medborgarsamhällets och kamratstödet betydelse att öka under de kommande åren.

▶▶▶▶▶▶▶▶ ADOPTIONSVÄGEN

Adoptionsvägen startar när den sökande börjar leta fram information om adoption och nufundera över att inleda en adoptionsprocess. Under väntetiden är det centrala med tanke på stödbehovet att familjerna inte vet hur länge processen kommer att ta och hur den kommer att fortskrida, att känslorna svallar under den långa

MÅLSÄTTNING

STRATEGI

egenmakt på adoptionsvägen

väntetiden och att man är rädd för att processen ska avbrytas samt att man ska förbereda sig på att barnet kommer hem.

Den andra vändpunkten där familjerna behöver stöd är året efter att barnet kommit hem. Föräldrarnas förväntningar på vardagen med adoptivbarnet är inte alltid förenliga med verkligheten. Centrala teman året efter att barnet kommit hem är anknytningen, att barnet kanske bara fäster sig vid den ena föräldern, förhållandet mellan syskon, svartsjuka och barnets aggressivitet, ångslan eller sorg.

Föräldrarna behöver även stöd och kunskap för att kunna stödja ett dissociativt och traumatiserat barn. En familjecoaching kring detta tema inleds våren 2013.

En särskild aspekt är de frågor som föräldrarna har om adoptionen av barnet.

När barnet är i lekåldern anknyter många centrala frågor till dagvård, men också till att stärka banden inom familjen. Skolstarten är ett viktigt skede där föräldrarna behöver kunskap om till exempel språkutveckling, inlärningssvårigheter och anpassning hos barn som har anknytningssvårigheter. I fortsättningen kommer vi varje år att starta gruppsamlingar på viss tid och ordna ett förberedande seminarium för familjer där skolstarten är aktuell.

Puberteten är en särskild brytningspunkt på adoptionsvägen, eftersom många adopterade i tonåren blir intresserade av sin bakgrund och sina biologiska rötter. Detta kan vara en särskilt svår tid i adoptivfamiljen. De stora årskullarna av adoptivbarn står nu inför puberteten och därför får vi gott om nya erfarenheter i dessa frågor under de kommande åren.

Adoptionsvägen går vidare ända fram till att barnet blir vuxet och adoptivföräldrarna blir mor- eller farföräldrar.

KAMRATSTÖDSPROFFS

Adoptivfamiljer rf:s medlemmar förfogar över ett enormt socialt kapital och föreningens allra viktigaste uppgift är att förädla detta kapital till kamratstöd. Det sociala kapitalet är en social resurs som uppstår av relationer mellan människor. I verksamheten deltar adoptivmammor och adoptivpappor, bland dem psykologer, psykiatriker och specialpedagoger. De är otroligt värdefulla för föreningen eftersom de kan kombinera sin yrkeskunskap med egen erfarenhetsbaserad kunskap om adoption.

VÄRDEN

Adoptivfamiljer rf:s verksamhet styrs av följande värden:

- 1 **Egenmakt.** Adoptivfamiljernas medlemmar besitter en väldig mängd erfarenhet och resurser, och att omvandla dessa till kamratstöd är föreningens viktigaste uppgift. Genom kamratstöd kan vi erbjuda människor nycklar till problemlösning och välbefinnande i vardagen.
- 2 **Flexibel och smidig verksamhet.** Föreningen ska lyssna till sina medlemmars behov och svara på dem. Även det föränderliga adoptionsfältet medför utmaningar för familjerna och dessa ska hanteras utan dröjsmål.
- 3 **Jämlikhet.** Föreningen främjar adoptivfamiljernas jämlikhet i relation till andra barnfamiljer i vårt samhälle. Dessutom är målet att minska ojämlikheten mellan olika orter i fråga om servicen för adoptivfamiljer.
- 4 **Öppenhet och tillgänglighet.** Som riksomfattande organisation ska föreningen erbjuda ett täckande stöd- och kamratstödsnätverk. Tillgängligheten ökas genom att medlemmarna erbjuds varierande stödkanaler under olika etapper på adoptionsvägen. ♦